

werden gemaakt, leidden tenslotte tot het advies „Stadsvernieuwing en gemeentelijke organisatie”.

Het feit dat de gemeente Amsterdam, die dit advies niet kende toen ze haar reorganisatie-plannen beraamde, hier en daar (vooral wat betreft het onderbrengen van „Stadsvernieuwing” bij een aparte dienst met een eigen wethouder, de positie van de projectgroepen en het instellen van een raadscommissie) dicht in de buurt kwam van de aanbevelingen zoals die door de onderzoekers werden gedaan, zou er op kunnen wijzen dat er sprake was van een praktisch bruikbaar advies.

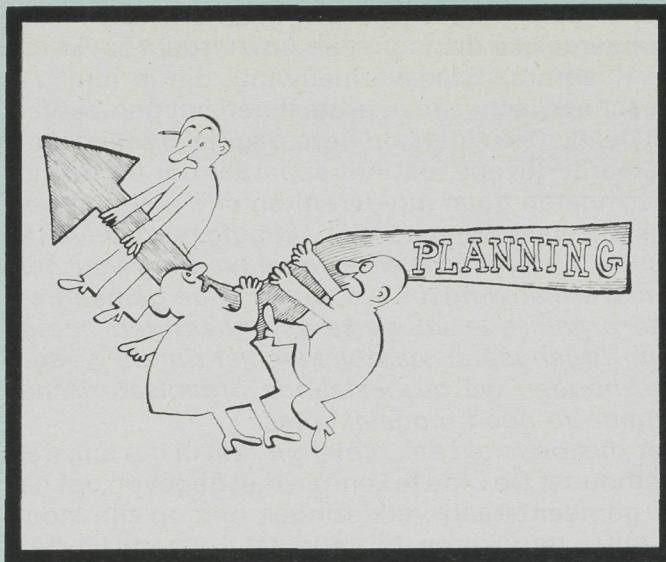
Geen recept

De bedoeling van het advies-Stadsvernieuwing is de invloed van de bewoners op de besluitvorming in het ambtelijk apparaat te vergroten. Een grotere invloed echter zou de doelmatigheid waarmee de stadsvernieuwing behoort te worden aangepakt, niet mogen dwarsbomen en evenmin zou directe deelneming van bewoners in de besluitvorming een aantasting mogen inhouden van de positie die de gemeenteraad inneemt. De twee manieren om invloed uit te oefenen (direct of indirect, dat wil zeggen via gekozen raadsleden) zouden elkaar moeten versterken.

De onderzoekers waarschuwen, dat hun advies niet mag worden gebruikt als een soort kookboek, dat bij getrouwelijk navolgen van een gegeven recept, een smakelijke maaltijd garandeert. Geen pasklare antwoorden op alle vragen: „Men dient de aanbevelingen vooral op te vatten als een wijze van denken, waarvan gebruik kan worden gemaakt, indien men voornemens is, de eigen organisatie meer toegankelijk te maken. De toepassing dient te geschieden met fantasie en gevoel voor verhoudingen in de betrokken gemeentelijke organisatie.” Evenmin mag de hoop worden gekoesterd, dat het opvolgen van het advies een eind zal maken aan de conflictstof die in menig stadsvernieuwingproces zo ruim voor handen is. „Stadsvernieuwing is een aangelegenheid met dikwijls botsende belangen en het is noodzakelijk, dat deze belangen in het overleg tussen gemeente en bewoners ter sprake komen en kunnen worden uitgevochten. De in dit advies voorgestelde organisatievormen en procedures bieden daartoe mogelijkheden. Zij helpen conflicten in een vroegtijdig stadium aan het licht te brengen en op te lossen, zodat zij niet verlamdend gaan werken op het gehele proces.” In dit verhaal valt het accent op wat het advies had te zeggen over de verhouding tussen bewoners en gemeente en over de vraag hoe een grotere invloed van bewoners organisatorisch vorm kan krijgen.

Openheid

Stadsvernieuwing, zo wordt in het advies opgemerkt, is een proces dat zeer direct ingrijpt in het dagelijks leven van de bewoners. Het kan niet zonder de bewoners tot een goed einde worden gebracht. Er moet overleg zijn tussen gemeente

en bewoners en het moet voor de gemeente een vanzelfsprekende zaak zijn, dat in beginsel alle informatie ter beschikking komt van de bewoners die daar belang bij hebben. Zolang de bewoners niet of onvoldoende zijn ingelicht kunnen zij ook geen gesprekspartners zijn van de gemeente. Het overleg moet beginnen op het moment dat de gemeente het plan opvat om een bepaalde wijk te vernieuwen. Het gehele proces dat daarop volgt, moet toegankelijk blijven en niet alleen op tijdstippen die de gemeente geschikt acht. Bewoners moeten meteen in het begin al hun wensen en ideeën kenbaar kunnen maken en ze moeten invloed kunnen uitoefenen op de ideeën die bij de gemeente leven. Voorkomen moet worden dat ze worden geconfronteerd met plannen die eigenlijk al in kannen en kruiken zijn en waarover zij alleen achteraf hun mening kunnen geven.

Project-analyse

Het is bij stadsvernieuwing niet voldoende wanneer de gemeente een aantal vanouds bekende vormen van overleg aanbiedt aan de bewoners, zoals bijvoorbeeld hoorzittingen of voorlichtingsbijeenkomsten. Er moet aan andere voorwaarden worden voldaan. In het advies worden er vijf opgesomd.

Het stadsvernieuwingproces moet:
een duidelijke structuur hebben, zodat het voor de bewoners overzichtelijk blijft;
over die structuur moet overleg tussen gemeente en bewoners worden gepleegd;
nieuwe ontwikkelingen of veranderde inzichten moeten kunnen worden ingepast;
zo vroeg mogelijk moet worden begonnen met concrete uitvoeringsplannen;
het tempo waarin een en ander gebeurt moet zo zijn, dat bewoners een eigen organisatie kunnen opbouwen.

Om dat alles te bevorderen zou het goed zijn wanneer de plannen om een wijk te gaan vernieuwen, zouden beginnen met het maken van een „project-analyse”. Daarin moet worden aangegeven welke aspecten er in de loop van het proces aan de orde moeten komen, hoe die aspecten met elkaar samenhangen en welke taken er moeten worden

